

ZELFSTANDIGENWET GEEFT MEER RUIMTE, MAAR LOBBY BLIJFT NODIG

Het nieuwe kabinet schrapte de geplande zzp-wet Vbar grotendeels en wil die vervangen door de Zelfstandigenwet. Daarmee lijkt er een einde te komen aan jarenlange onduidelijkheid. Wat is de laatste stand van zaken en wat doet de LHV om ervoor te zorgen dat de huisartsenzorg uit de voeten kan met de toekomstige wet? LHV-bestuurder en huisarts Hilly ter Veer gaat in op de belangrijkste vragen.

TEKST: BERBER BIJMA

Is de komst van de Zelfstandigenwet goed nieuws voor de huisartsenzorg?

‘In grote lijnen wel. De huidige wet DBA voor het zelfstandigenbeleid zou worden opgevolgd door de wet Vbar, maar daarover is de laatste jaren veel onrust geweest. De wet Vbar gaf en geeft veel onduidelijkheid. Voor de ongeveer 1,3 miljoen zzp’ers in Nederland, maar zeker ook voor de circa 5.000 huisartsen die als zzp’er werken. Dat die wet grotendeels van tafel gaat, is positief. Het lijkt erop dat de Zelfstandigenwet, waaraan al een tijdje wordt gewerkt, meer ruimte geeft aan de echte zelfstandige. Maar het is nog niet duidelijk hoe de Zelfstandigenwet er precies uit gaat zien. Daarom doen we ons best daar invloed op te hebben.’

FOTO: RONALD ZIJLSTRA

Wat is het LHV-standpunt over zelfstandigen?

‘Wij pleiten al heel lang voor het behoud van een flexibele schil. Die is nodig voor wat we noemen “ziek, piek en uniek”, maar ook voor de ANW-zorg. Ons pleidooi is nadrukkelijk niet dat zoveel mogelijk huisartsen als waarnemer gaan werken. Maar we hebben wel die flexibele schil nodig, zodat we in de dagpraktijk zoveel mogelijk persoonlijke continuïteit kunnen bieden. Het zelfstandigenbeleid moet dus zo zijn ingericht dat het ten dienste staat van die persoonlijke continuïteit. De vaste huisarts moet er ook een keer niet kunnen zijn, bijvoorbeeld door ziekte of vakantie. Daarnaast moet de nieuwe Zelfstandigenwet ook ruimte geven aan de ANW-zorg die huisartsen bieden. Daar knelt het nu nog. We hebben de afgelopen jaren veel verbeterd aan de ANW-zorg: betere tarieven, een meer solidaire verdeling, zelfroosteren. Daarmee lijken we onszelf nu in de staart te bijten, want de aansluitovereenkomst bij de huisartsenpost lijkt te worden gezien als een verkapt dienstverband. Met als gevolg dat de huisartsenpost al die huisartsen in dienst zou moeten nemen. Dat levert allerlei problemen op. Huisartsenposten moeten dan een hele werkgeverscontext inrichten, met hr-managers en al. Vandaar ons pleidooi: we hoeven geen uitzonderingspositie, we willen dat de nieuwe wet ruimte biedt aan de specifieke context van de huisartsenzorg.’

Hoe werkt de LHV daaraan?

‘We zitten hier al vanaf het begin bovenop, juist omdat je vooral in het begin van een beleidstraject invloed kunt uitoefenen. We zijn in gesprek met onder meer Sociale Zaken en VWS, en met Kamerleden. Die ambte-

lijke en politieke lobby is een belangrijke actielijn. Om specifiek voor die ANW-zorg een oplossing te vinden, onderzoeken we samen met InEen de mogelijkheden van andere organisatievormen. Denk bijvoorbeeld aan een coöperatie, van waaruit je ANW-zorg levert. Zzp'ers zouden binnen zo'n coöperatie – of wellicht een andere rechtsvorm – bepaalde verantwoordelijkheden kunnen delen, maar toch zelfstandig blijven. Met het oog op datzelfde doel onderzoeken we samen met InEen ook wat nodig is om in de dagpraktijk reguliere waarneming te blijven inzetten. Hierbij kijken we nadrukkelijk ook naar andere oplossingen voor incidentele of tijdelijke waarneming. Niet alles hoeft opgelost te worden met een “losse” waarnemer. Soms kun je ook binnen de hagro of binnen de regio afspraken maken om elkaar bijvoorbeeld bij ziekte of vakantie te helpen. Ik denk dat we daarin als huisartsen nog beter kunnen samenwerken.'

Hoe weet je nu en straks of je volgens de regels werkt?

'Daarvoor werken we aan een vergewistool: een hulpmiddel waarmee je vooraf kunt toetsen of een bepaalde opdracht naar verwachting wel of niet als zzp-opdracht kan worden gedaan. Dat is voor opdrachtgever en opdrachtnemer belangrijk. Nu ook al, want op dit moment geldt de wet DBA en de Belastingdienst handhaaft die ook. Dit jaar worden er weliswaar nog geen boetes uitgedeeld bij het constateren van een verkapt dienstverband, maar de Belastingdienst kan wel naheffingen opleggen. De vergewistool is bedoeld om, welke wet op dat moment ook geldt, te helpen bij het maken van verantwoorde keuzes. De tool beweegt mee met ver-

anderende wetgeving. We hopen dat er voor de zomer een eerste werkbare versie ligt en dat we in het najaar een volledig werkende tool hebben.'

Wat hoor je van huisartsen over dit onderwerp?

'Onlangs hadden we een themabijeenkomst met ambassadeurs, na afloop van een Ledenvergadering. Daaruit bleek dat met name het probleem rond zelfstandigen in de ANW-zorg vastzit; huisartsen zien daar op dit moment geen goede oplossing voor. Ik merk daarnaast dat praktijkhouders en waarnemend huisartsen steeds serieuzer met elkaar in gesprek gaan over hun werkrelatie. Niet alleen op juridisch gebied, maar ook vanuit de vraag: hoe wil ik werken? Mijn indruk is dat meer huisartsen kiezen voor een dienstverband of een maatschap. Het vaste waarnemerschap is aan het verdwijnen. Dat kán ook niet meer, dus dat is een goede ontwikkeling.'

Wat wil je huisartsen meegeven?

'Praktijkhouders hebben behoefte aan duidelijkheid. Tegen hen zou ik willen zeggen: verdiep je in de regels, wees flexibel, ga in gesprek met de huisarts met wie je wilt samenwerken, onderzoek je risico's en probeer die af te dekken. Voor startende waarnemend huisartsen is het logisch dat ze op verschillende plekken ervaringen willen opdoen en willen ontdekken wat de plek is waar zij persoonlijke continuïteit willen bieden. Het is belangrijk dat je die zoektocht invult op een manier die juridisch houdbaar is. Maar zorg ervoor dat je niet blijft hangen op één plek als een soort vaste waarnemer. Dat past niet meer bij de richting waarin de wetgeving en de praktijk zich bewegen.' ¶

'Mijn indruk is dat meer huisartsen kiezen voor een dienstverband of een maatschap. **Het vaste waarnemerschap is aan het verdwijnen'**

Dit doet de LHV

De LHV werkt via vijf actielijnen aan goede wetgeving voor zzp-huisartsen:

Politieke lobby: we lobbyen bij ministeries en politici voor de wettelijke borging voor de flexibele schil voor de dagpraktijk en de inzet van zzp'ers in de ANW-zorg. Ook vragen we om handhaving die zich alleen richt op problemen of risico's, tot er nieuwe wetgeving is.

De Vergewistool: Samen met de Waarneemapp ontwikkelen we een Vergewistool, een vragenlijst waarmee je kunt toetsen of een opdracht naar verwachting wel of niet door een zzp'er kan worden gedaan.

Alternatieven voor de dagpraktijk: We verkennen, samen met InEen, andersoortige organisatievormen voor reguliere waarneming.

Oplossingen voor de ANW: We onderzoeken, samen met InEen, hoe zzp'ers kunnen blijven werken op de HAP, op een manier die juridisch houdbaar is.

Juridische actie: We verkennen de mogelijkheid voor een proefproces over een werkelijke casus om te zorgen voor jurisprudentie.

Heb jij vragen over dit onderwerp? Leg ze voor aan de LHV via lhv@lhv.nl of 085-04 80 000. Kijk voor meer informatie ook op onze themapagina 'Zzp-wetgeving in de huisartsenpraktijk' op lhv.nl/zzp.

